

Handläggare
Albin Lindström
Telefon: 0761247998

Till
Arbetsmarknadsförvaltningen
den 17 april 2018

Ärende 6

Yttrande över remiss av Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 2018/000069

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar justera paragrafen omedelbart.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson-Bech
utvecklingschef

Sammanfattning

Arbetsmarknadsnämnden har ombetts yttra sig över remiss av Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter.

Riktlinjerna beskriver stadens arbete med nationella minoriteters rättigheter och fördelar ansvar mellan stadens nämnder. Riktlinjerna består av flera avsnitt. Det första avsnittet presenterar internationella konventioner och nationell lagstiftning på området. Det andra avsnittet redogör för en nulägesanalys för nationella minoriteters rättigheter utifrån ett internationellt, ett nationellt och ett lokalt perspektiv. Det tredje avsnittet visar på ansvarsfördelningen mellan stadens olika nämnder.

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar främst för frågor som rör kompetensutveckling, rekrytering och tillvaratagande av medarbetarens kompetens i de nationella minoritetsspråken

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att riktlinjerna för nationella minoriteters rättigheter är ett tydligt styrdokument med logisk följd och uppbyggnad. Förvaltningen anser att den kompletterande strategin för romsk inkludering på ett tydligare sätt hade kunnat kopplas till riktlinjerna.

De ansvarsområden utifrån vilka riktlinjerna är uppbyggda är logiska utifrån lagstiftningen på området och ansvaret för respektive del av rättigheterna faller sig naturligt. Förvaltningen ser det som angeläget att kunna erbjuda sina medarbetare kompetensutveckling om minoritetslagstiftningen, de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken samt i viss mån även stärka enskilda medarbetares språkliga kompetens.

Förvaltningen anser att det är viktigt att i så stor utsträckning som möjligt harmonisera stadsövergripande styrdokument i form och modell för uppföljning. Arbetsmarknadsförvaltningen efterfrågar ett fortsatt stöd från stadsledningskontoret för att möjliggöra ett effektivt arbete med frågan om nationella minoriteters rättigheter.

Arbetsmarknadsnämnden föreslås hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Det finns fem nationella minoriteter i Sverige: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Gemensamt för minoriteterna är att de har befolkat Sverige under en lång tid och har långa historiska band till landet. De har en uttalad samhörighet och identitet och en egen religiös, språklig eller kulturell tillhörighet samt en vilja att behålla sin minoritetsidentitet.

Kommunstyrelsen fick uppdrag i budget för 2016 att se över samrådsprocesserna med de nationella minoriteterna och i budget för 2017 att ta fram riktlinjer för stadens arbete med nationella minoriteter.

År 2010 antog kommunfullmäktige *Nationella minoriteter och minoritetsspråk – åtgärdsplan för Stockholms stad*. Åtgärdsplanen slog fast att varje nämnd har ansvar för att se till att minoritetslagen följs.

Nationella minoriteter har i samråd med stadsledningskontoret lyft fram vikten av att ta fram nya riktlinjer inklusive nya samrådsprocesser för stadens arbete med de nationella minoriteternas rättigheter som tydliggör ansvarsfördelningen mellan nämnderna. Även facknämnder och stadsdelsnämnder har framfört liknande synpunkter i dialog med stadsledningskontoret.

Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter ersätter den tidigare åtgärdsplanen *Nationella minoriteter och minoritetsspråk – åtgärdsplan för Stockholms stad från 2010*.

Ärendet

Arbetsmarknadsnämnden har ombetts yttra sig över remiss av Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter.

Inför framtagandet har staden genomfört samråd med samtliga nationella minoritetsgrupper och stadens förvaltningar för att inhämta erfarenheter och kunskap. De inkomna synpunkterna har varit värdefulla för utformningen av riktlinjerna.

Riktlinjerna beskriver stadens arbete med de nationella minoriteternas rättigheter utifrån stadens vision, mål för mänskliga rättigheter och minoritetslagstiftningen. Riktlinjerna fördelar ansvaret mellan stadens nämnder enligt följande indelning: Nationella minoriteters rätt till sitt minoritetsspråk, sin kultur, information, delaktighet och inflytande, förskola och äldreomsorg på sitt eget språk men även ansvar kring kompetensutveckling och rekrytering samt samordning och uppföljning.

Arbetsmarknadsnämnden har ansvar för följande åtgärder i riktlinjerna:

- Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnder utveckla former för att tillvarata medarbetares kompetens i de nationella minoritetsspråken.
- Kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnder ska ansvara för att kompetensutveckla sina medarbetare om minoritetslagstiftningen, de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken.
- Berörda nämnder ska uppmuntra språkkompetens i de nationella minoritetsspråken och erbjuda möjligheter till kompetensutveckling i de nationella minoritetsspråken för medarbetare i verksamheter som direkt möter stockholmarna.

- Berörda nämnder ska i sina verksamheter som riktar sig direkt till stockholmarna arbeta för att rekrytera medarbetare med kunskaper i de nationella minoritetsspråken.
- Kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, kultur-
nämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildnings-
nämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnder ska årligen redovisa sitt arbete i stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi (ILS)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att riktlinjerna för nationella minoriteters rättigheter är tydliga i sin uppbyggnad och har en logisk följd. Riktlinjerna beskriver på ett tydligt sätt de internationella konventioner och den nationella lagstiftning som sätter ramverket för hur staden arbetar med minoritetsfrågorna. Riktlinjerna beskriver även de internationella och nationella granskningar som följer upp Sveriges och stadens ansvar i frågan om nationella minoriteter. Även detta avsnitt är tydligt och viktigt för förståelsen för hur frågan hanteras inom Stockholms stad. Här är det positivt att stadens personal lyfts fram som en viktig faktor både vad det gäller bemötande av nationella minoriteter och personalens språkkompetens.

Riktlinjerna saknar slutdatum vilket ger förutsättningar för ett långsiktigt arbete och ger möjlighet för stadens nämnder att själva bryta ned ansvaret utifrån förvaltningens verksamhet och förutsättningar. Riktlinjerna kompletteras av stadens strategi för romsk inkludering vilket däremot är ett tidsatt dokument som ska gälla under tre år fram till 2022. Förvaltningen anser att dokumenten på ett tydligare sätt hade kunnat komplettera varandra, dels genom att tidsätta dokumenten på samma vis, dels genom en tydligare harmonisering av uppbyggnad och innehåll.

De ansvarsområden utifrån vilket riktlinjerna är uppbyggda är logiska utifrån lagstiftningen på området och ansvaret för respektive del av rättigheterna faller naturligt. Riktlinjerna uppmärksammar särskilt kvinnors och ungas delaktighet och rättigheter vilket förvaltningen tycker är angeläget och ser som positivt.

Enligt riktlinjerna ansvarar arbetsmarknadsnämnden tillsammans med andra nämnder som dagligen möter stockholmarna framförallt

för frågor som rör personalens kompetens kring nationella minoriteter och deras rättigheter men även språklig kompetens för att kunna möta grupperna på deras respektive minoritetsspråk.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser det som angeläget att kunna erbjuda sina medarbetare kompetensutveckling om minoritetslagstiftningen, de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken och i den mån det är möjligt och motiverat, även att stärka enskilda medarbetares språkliga kompetens.

Förvaltningen upplever en växande utmaning i att hantera parallella system som uppstår vid framtagande av styrdokument vid sidan av förvaltningens ordinarie styrsystem. I förvaltningens verksamhetsplan uttrycks att ”nämnden har ansvar för att utifrån minoritetslagstiftningen samråda med och erbjuda insatser till de nationella minoriteterna inom ramen för de verksamheter nämnden ansvarar för”. Genom riktlinjerna förtydligas och skärps arbetsmarknadsförvaltningens ansvar för nationella minoriteters rättigheter vilket framöver behöver arbetas in i förvaltningens verksamhetsplan.

Förvaltningen vill med bakgrund av detta göra ett medskick gällande vikten av att i så stor utsträckning som möjligt harmonisera stadsövergripande styrdokument i form och modell för uppföljning. På så vis skapas goda förutsättningar för ett effektivt arbete inom det område som styrdokumentet berör och det underlättar den årliga uppföljningen inom nämnden och i staden.

Då kommunstyrelsen ansvarar för samordningen av arbetet med nationella minoriteters rättigheter i staden förordar arbetsmarknadsförvaltningen att stadsledningskontoret fortsatt behöver ge stöd till stadens förvaltningar genom exempelvis nätverk, kompetensutvecklingsinsatser och liknande för att möjliggöra ett effektivt arbete med frågan om nationella minoriteters rättigheter.

Arbetsmarknadsnämnden föreslås hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

1. Remiss: Förslag till Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter (dnr 2018/000069).